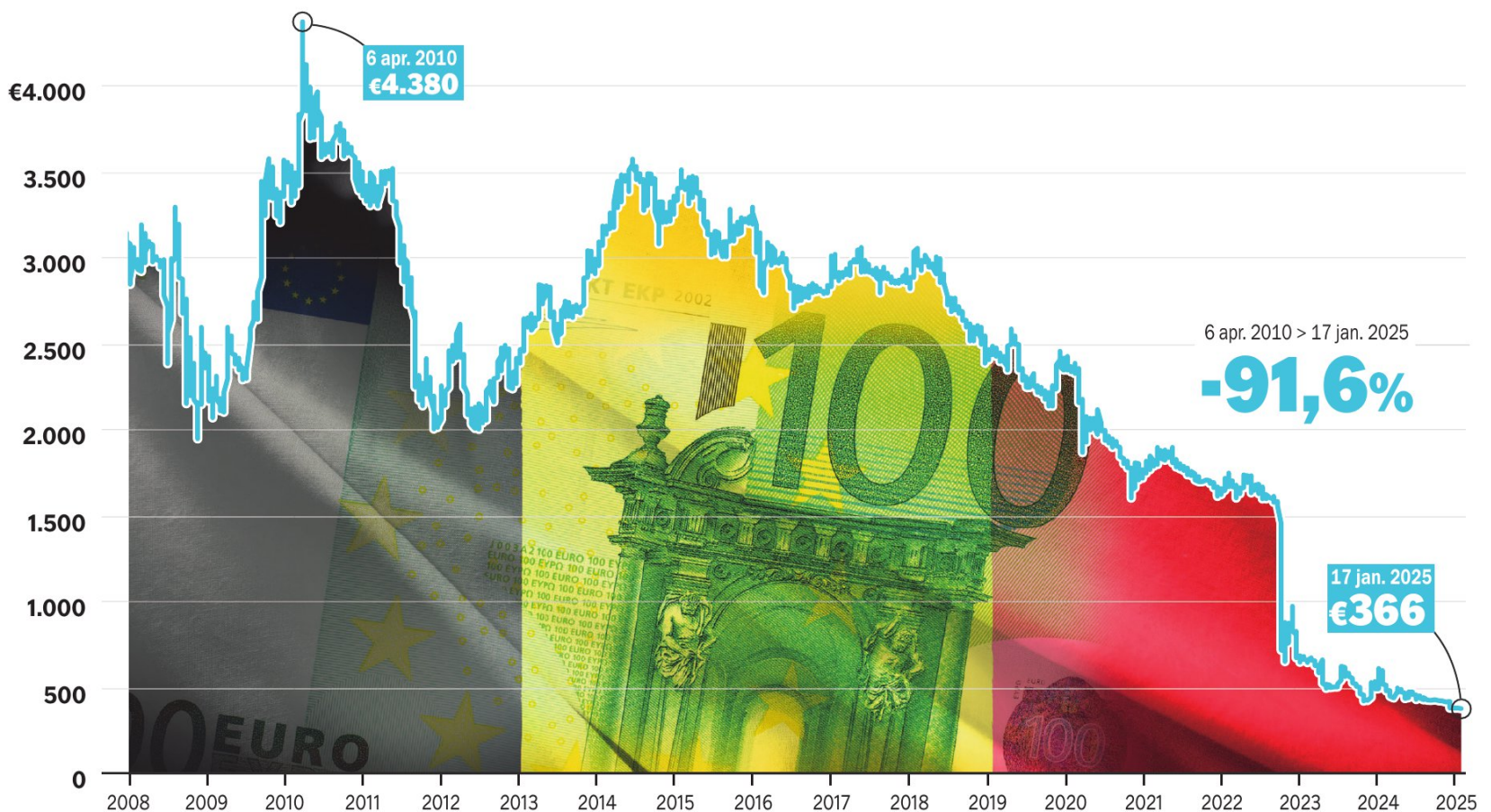

economie & beurs

AANDEEL NATIONALE BANK ZAKT NAAR LAAGSTE PEIL IN 35 JAAR

Prestigieus aandeel in de solden

Jarenlang was het aandeel van de Nationale Bank alleen weggelegd voor grote investeerders. In de lente van 2010 kostte één stuk nog meer dan 4.000 euro. Maar vandaag is dat helemaal anders. Gisteren had je hetzelfde aandeel al voor 365 euro, meer dan 90% goedkoper. Is dit dan het moment om aandeelhouder te worden van een van 's lands meest prestigieuze instituten?

Johan VAN GEYTE

De Nationale Bank van België (NBB) heeft als taak om de waarde van de munt te bewaken. Vroeger was dat de Belgische frank, nu de euro. Ze moet er mee zorg voor dragen dat die zijn koopkracht behoudt, dat de consument voor zijn geld min of meer voor eenzelfde hoeveelheid aan goederen en diensten kan blijven kopen. In de praktijk aanvaardt ze wel een geldontwaarding of inflatie van 2% per jaar omdat algemeen aangenomen wordt dat dit de economie ondersteunt. Daarnaast heeft de NBB het recht om geldbiljetten uit te geven. Ze staat ook in voor de controle op de financiële gezondheid van de

van Griekenland, een buitenbeentje in het eurogebied. Die situatie is historisch gegroeid. De NBB werd immers pas in 1850 door de wetgever opgericht als een naamloze vennootschap. De particuliere banken, die tot dan toe het recht hadden om biljetten in omloop te brengen, hadden het kapitaal van de NBB in handen. De aandelen werden later op de beurs genoteerd. In 1948 werd het kapitaal van de instelling verhoogd. Sindsdien houdt de Staat de helft van de aandelen aan.

Weinig inkomsten

Waarom kopen investeerders dan de aandelen? Vooral voor het dividend. In 2011 betaalde de onderneming bijvoorbeeld een coupon van 124,59 euro netto uit. In 2021, na het coronajaar 2020, was dat nog 74,04 euro. Aan de samenstelling van dat dividend werd wel gesleuteld. Het wordt niet berekend op de totale winst, maar op een deel ervan. Een ander deel van de winst gaat volledig naar de overheid, wat al jarenlang tot ongenoegen bij een deel van de NBB-aandeelhouders heeft geleid. Het huis van vertrouwen liep echter nog meer averij op. Tijdens de coronapandemie kochten de centrale banken, waaronder de NBB, volop obligaties op. Op die manier brachten ze extra liquide middelen in omloop, waardoor lenen erg goedkoop werd. Zo probeerden ze de economie, die erg te lijden had onder de crisis, te stutten.

De obligaties die tijdens de coronacrisis werden uitgegeven, hebben echter een zeer lage coupon. Op dat moment stond de rente immers dichtbij of zelfs onder nul. Dat maakt dat de centrale banken nog geruime tijd weinig inkomsten halen uit die obligaties. Intussen is de rente echter gestegen en moet de NBB zelf hogere vergoedingen uitbetalen op de gelden die de commerciële banken bij haar parkeren. Gecombineerd met die lage inkomsten uit obligaties leidt dat tot verliezen.

In 2023 leed de NBB een verlies van 3,4 miljard euro. Over 2024 verwacht ze een recordmalus van 3,7 miljard euro. En daarmee zal het leed nog niet geleden zijn. De obligaties met lage rente houden nog geruime tijd de inkomsten laag. In 2023 ging de instelling ervan uit dat ze tot 2028 een gecumuleerd verlies van 10,8 miljard euro zou lijden. Door die hoge verliezen zit de NBB trouwens door haar buffers. Als alles van de instelling tegen de boekwaarde zou worden verkocht, zou er zelfs een put achterblijven. Toch zegt de bank dat ze tijdelijk met een negatief eigen vermogen kan werken. Op dividenden moeten de beleggers voorlopig dan ook niet meteen rekenen. Dit jaar komt er alvast geen uitkering. Intussen is de koers van het NBB-aandeel zwaar gedaald. Is het dan koopwaardig? Analistenrapporten zijn niet meteen te vinden. Daarvoor is de handel in het aandeel te dun. De voorbije drie weken werden dagelijks gemiddeld maar 120 stuks verhandeld. Kan er worden gespeculeerd op het schrappen van de beursnotering? Dan moet de overheid de andere aandeelhouders uitkopen. Lange tijd was dat financieel niet doenbaar. Nu bedraagt de totale beurskapitalisatie nog slechts 146 miljoen euro. 75 miljoen euro zou dus volstaan.

Door hoge verliezen zit de Nationale Bank door haar buffers. Toch zegt de bank dat ze tijdelijk met een negatief eigen vermogen kan werken. Op dividenden moeten beleggers voorlopig niet rekenen

Belgische banken. En in crisissituatie is ze ook de «kredietgever in laatste instantie» voor die financiële instellingen. Ze maakt ten slotte op vraag van de Belgische overheid ook statistieken op en verricht economisch onderzoekswerk. Dat betekent dat de NBB geen klassieke onderneming is. Haar taak is niet het streven naar zoveel mogelijk winst in het belang van haar aandeelhouders. Ze vervult taken van algemeen belang. Ze werkt daartoe ook binnen een apart wettelijk kader. Toch is de NBB beursgenoteerd. De helft van de aandelen zit bij de federale overheid, de andere helft bij private investeerders. Daarmee is onze centrale bank, samen met die

Bij het schrappen van de beursnotering moet de overheid de andere aandeelhouders uitkopen. Lange tijd was dat financieel niet haalbaar, maar nu zou 75 miljoen euro moeten volstaan